

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Стенографски запис!

ЗАСЕДАНИЕ

на Националния съвет за тристранно сътрудничество

15 юли година

Заседанието започна в 14.00 часа и беше ръководено от заместник министър-председателя по икономическата и демографската политика и председател на Националния съвет за тристранно сътрудничество, г-жа Марияна Николова.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Добре дошли.

Уважаеми членове на Националния съвет за тристранно сътрудничество получили сте предварителния дневен ред. По отношение на дневния ред предложения и коментари?

Тук постъпи коментар от г-н Димитров. Слушам Ви.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Добър ден.

Благодаря, госпожо вицепремиер.

Едно предложение, чисто процедурно, ако това е възможно, тъй като няма да мога да остана до края на заседанието, а бих искал аз да изложа нашето становище по точка 4, дали можем да ги разместим и да започнем с нея, или да бъде втора точка?

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Би могла да бъде евентуално 3-та точка, тъй като се очаква министър Горанов да дойде, но за момента не мога да кажа.

Можем да ги разменим, евентуално, като 3-та точка, ако не възразявате? Да не е 2-а, защото се очаква той да дойде със закъснение.

Добре. Ще направим промени в дневния ред.

Други предложения и коментари по дневния ред? Няма.

Предвид точките от дневния ред участие в заседанието ще вземат народните представители Юлиан Ангелов и Филип Попов. Очаква се и министърът на финансите, г-н Владислав Горанов. На заседанието присъстват и министърът на труда и социалната политика, г-н Бисер Петков.

Откривам днешното заседание на Съвета. Предлагам да се ограничим до 3 минути на изказване, за да приключим заседанието в разумно време.

Точка 1

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за българските лични документи, № 954-01-39, внесен от Юлиан Ангелов и група народни представители.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Законопроектът е обсъден в Националния съвет за трудова миграция и трудова мобилност, който има

функции като комисия към Националния съвет за тристранно сътрудничество. Членовете на Съвета не са постигнали единодушие по законопроекта.

Господин Ангелов, заповядайте да представите накратко мотивите към законопроекта.

ЮЛИАН АНГЕЛОВ: Благодаря Ви, госпожо вицепремиер.

Идеята на този законопроект е да облекчи възможността на българите и лицата от български произход зад граница да могат да пребивават на територията на България по всяко време, в което те пожелаят. Сега една част от нашите сънародници имат ограничения от гледна точка на това, че е необходима виза или имат право на определено време за престой на територията на България.

Другото, което е, с този законопроект целим да дадем възможност тези наши сънародници да могат свободно да учат, живеят, работят в България по всяко време, в което те пожелаят.

Знаете, че има много критики относно това, че нашите сънародници зад граница, кандидатстват за българско гражданство и един вид, в обществото има тезата, че те вземат българско гражданство, за да работят в чужбина.

Нашата идея, която сме предложили в този законопроект, е тези хора да могат да получават този личен документ, който да важи само на територията на Република България, т.е. ние да направим така, че нашите сънародници зад граница да ги привличаме тук. Всички знаем, че недостига на работна ръка в България в момента е голям, във всички сфери. Виждаме, че и по Черноморието и на други места една част от нашите сънародници успяват да заемат работни места и да работят там, защото няма кандидати, които да го правят.

Част от нашето предложение касае и това, че България от години е в тежка демографска криза. По този начин считаме, че тя няма да бъде решена, но поне частично ще бъде намален негативният ефект от нея, т.е. може би годишно по няколко хиляди наши сънародници ще се възползват от това и ще идват на територията на България, където ще се установят и по този начин ще може този негативен ефект от намаляването на населението в България да бъде поне частично намален.

Предполагам, че при синдикатите ще има и въпрос за това, че те ще бъдат конкуренция на работещия в България и притесненията за това да не бъде намалявана работната заплата, когато се появят нови работници.

Аз не съм притеснен от тази гледна точка, защото считам, че когато има голям недостиг от работна ръка в България и фирмите, когато не могат да намерят работници те така или иначе трябва да намалят своето производство и един ден да затворят, защото няма кой да работи в тези фирми.

Мисля, че няма да има негативни последици за това тези българи да идват, да живеят и да работят в България по никакъв начин. Те по никакъв начин няма да натоварят финансово държавата. Те ще си внасят и осигуровки – и здравни, и социални, и всичко останало, както всеки един български гражданин.

Подобен закон има в Полша и в Гърция. Те са успели да го приложат много добре и ефектът се вижда. В полското производство стотици хиляди поляци, които са с карта са част от полската държава и се интегрират.

Това е нашата идея. Наистина да направим така, че да защитим националните интереси на България, да решим донякъде частично

демографската криза, да намерим начини за това да се привлече работна ръка в България и да привлечем хора не от Третия свят, а да привлечем нашите сънародници българи, които са част от българската култура, език, традиции и които лесно ще се приобщят в България.

Благодаря Ви.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, господин Ангелов.

Предлагам да започнем изказванията от страна на синдикатите.

Господин Димитров!

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Благодаря, госпожо вицепремиер.

Ние сме заявили нашата позиция в писмен вид и сме я изпратили в Комисията по труда и социалната политика, както е била поискана. И в Комисията по вътрешен ред.

Няколко основания бих искал да коментирам. За това, какво ще кажем най-накрая, но преди това ми се струва редно да споменем, че нашата организация е една от инициаторите на един национален проект, който се коментира вече близо година между всички нас - с работодателите, с правителството, лично с премиера и т.н., както и всички партии от управляващото мнозинство и с опозицията – да направим така, че устойчиво и трайно да се опитаме да върнем и да заселим обратно български граждани или граждани с български произход, които са извън пределите на страната, с оглед решаване, по-скоро на демографския проблем и естествено като последващ ефект и върху пазара на труда в позитивен план, както би се отразил.

За съжаление, това, което ние виждаме тук като предложение според нас не е точно в тази посока, което е радикалното, трайното и сериозно действие на държавата, за да помисли за своите сънародници навън, които искат да се върнат обратно или хора с българско

самосъзнание в Украйна, Молдова и в някои други части на Европа и света, които биха погледнали към нас, а ние да погледнем към тях с две очи, за да може да се влияе сериозно, позитивно и системно върху демографския проблем.

Тук по-скоро виждаме нещо, което е на парче. За съжаление това би довело до двустепенна процедура – изваждане на документ за български произход от Агенцията за българите в чужбина и след това изваждане на самата карта, т.е. няма кой знае колко да се ускори целият процес.

По-важното наше притеснение е свързано с мястото на нашите сънародници, те са наши сънародници, а какво гражданство имат е съвсем друг въпрос, за нас, ако имаш особен статут, пребивавайки с документ, който е различен от всички останали български граждани и естествено. Имаш достъп до пазара на труда, очевидно твоите права не могат да бъдат гарантирани в пълнота и според нас това е ключовият въпрос от социално-синдикална и трудово-правна гледна точка, пък и гражданска, ако искате, ние да смятаме, че не виждаме основание това да се прави.

Ако все пак някой реши това да го направи държим, непременно, да има задължителна процедура по регистрация в един от двата национално представителни синдиката на всеки гражданин, който получи такава карта за български произход и с която ще има достъп до пазара на труда, за да знаем и да се опитаме да му помогнем преди още някой да му е нарушил правата, както подозираме, че ще се случи.

Ще помоля Атанаска Тодорова да довърши нашата позиция.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Заповядайте.

АТАНАСКА ТОДОРОВА: Благодаря.

В подкрепа на това, което каза г-н Димитров искам да кажа, че в Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност в чл. 8 към момента е разписано, след последните промени, които бяха направени през 2018 г., възможността лицата, граждани на трети държави, но с доказан български произход, т.е. налице е документът от Държавната агенция за българите в чужбина, да работят в страната без да е необходимо да получат някакво разрешение за това. Единственото условие е да имат трудов договор с български работодател и да се знае, че те ще упражняват правото си на труд в страната и именно за това идват тук.

Още повече, че в глава III-та на същия закон е уредено и равното поставяне и равното третиране на тези лица на трудовия пазар и им е гарантирано, както правото на сдружаване, така и правото на социално осигуряване и последващите от тях възможности за обезщетения при болест и оставане без работа.

Така че, изваждайки тези лица от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност ние ги поставяме в неравнопоставено положение спрямо останалите работещи в България, от една страна, и от друга страна – по никакъв начин вносителите не казват, как ще им бъдат гарантирани тези права. Къде ще бъдат разписани тези права на тези лица?

В заключение КНСБ счита, че този законопроект за изменение и допълнение на Закона за българските лични документи не би следвало да бъде подкрепен и да бъде взет предвид в този му вид.

По отношение на преходните и заключителните разпоредби, където се предлага и промяна в Закона за трудова миграция и трудова мобилност ние сме категорични, че не е необходимо да се правят изменения в този закон, защото в последните три години той работи

добре, въпреки опитите за постоянна промяна и манипулация, че имаме административни тежести и бюрокрация, законът работи добре и като доказателство всеки един от вас може да види в Агенцията по заетостта, че лицата, работещи по този закон, са се увеличили в пъти през последните години.

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря.

От КТ „Подкрепа“, господин Манолов, заповядайте.

ДИМИТЪР МАНОЛОВ: Благодаря.

И аз ще помоля Ваня Григорова да изложи нашето становище.

Само ще кажа в един частен аспект по повод на казаното от колегата Пламен Димитров за това да се въведе изискване да бъдат уведомявани синдикалните организации. Не е каприз това! Това е възможност да помогнем на тези хора, които за България се явяват граждани от трети страни, а ние заедно с колегите от КНСБ сме работили и продължаваме да работим по тази тема с български граждани, които работят в страни от Европейския съюз. И сме го правили в сътрудничество с колеги от Германия, Обединеното кралство, Кипър, където има големи групи български работници.

Доколкото ми е известно, макар и с доста съмнителен успех, Агенцията по заетостта прави подобни неща по отношение на българските граждани, на които намира работа по платформата EURES. Нека не се впускаме на дълго и на широко. Просто има смисъл от това нещо. Не е просто ей така – да се намесим в този процес. От него би имало истинска полза.

Нека Ваня да се изкаже.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Григорова, заповядайте.

ВАНЯ ГРИГОРОВА: Благодаря.

Както стана ясно тази карта се предвижда да бъде давана на хора, които вече имат удостоверение за лица от български произход. В този смисъл това повтаряне и допълнително бюрократизиране не е добре обосновано в законопроекта, който обсъждаме в момента.

Има и редица пропуски. Например, не е посочено, че в картата ще бъде изписан адресът, на който ще пребивава това лице; не е посочено, къде ще работи това лице. Преди малко колегата каза, че единственото изискване по Закона за труда миграция и трудова мобилност е да бъде регистриран този човек, и то в срок от 7 дни, откакто започне работа. Т.е. по никакъв начин правилата в момента не затрудняват достъпа до българския пазар на труда на хора с български произход. Напротив, направено е изключение именно и само за тях.

Освен това на тях не се изискват документи за образование, за професионален опит, за трудов стаж. Те се ползват в момента с равно третиране заедно с българските граждани по отношение на здравни, пенсионни, осигурителни и всякакви права.

Ако тези хора бъдат изключени от обхвата на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност, а не повинност, както е написано в законопроекта, тогава всъщност те няма да придобият нови права, а ще загубят съществуващи.

Напомняме, че все пак Министерство на труда и социалната политика, ДАНС и Министерство на правосъдието са изказали също негативни становища по този закон.

Ще завърша само с това, че, ако се опитваме да върнем български граждани или граждани с български произход в страната, то е добре да се съсредоточим върху нивата за заплащане и условията на труд,

защото, както знаем, дори и бежанците не искаха да останат в България, а гражданите с български произход не са по-глупави и по-големи мазохисти от тях.

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря.

Асоциация на индустриалния капитал в България?

КЪНЧО СТОЙЧЕВ: Колеги, в срок сме изпратили становището си. То е положително по това предложение и поздравяваме колегите от ВМРО за това предложение, което правят – законодателна промяна.

Тъй като се отговаря на две вопиющи нужди в българското общество – едното е ситуацията с пазара на труда, а другото – интеграцията на хората от български произход. Във връзка и с демографската криза, тук и навсякъде, много пъти сме го обсъждали – няма да се простирам.

Същевременно подкрепяме предложението на колегата Димитров. Считаме, че колкото по-облекчено се извърши тази процедура на нас също ни се струва, че са излишни тези две стъпки. Законодателят може да помисли да обедини в една стъпка, за да стане максимално лесно за тези хора, тъй като страната ни има нужда, бързо, от работна сила и какво по-добро от това тя да бъде с български произход.

Колега, имате ли нещо да добавите?

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, господин Стойчев.

Заповядайте.

ИВЕЛИН ЖЕЛЯЗКОВ: Ние сме направили няколко конкретни предложения, които считаме, че, ако бъдат възприети, от това проектът ще спечели. Точно проблемът, за който г-н Димитров спомена – има своето логично решение и то е действаща норма на два български закона

за служебен обмен на информация. Става дума за т.нар. Закон за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност и Закона за електронното управление. И тези два закона казват, как да се прави това нещо, т.е. две стъпки не са необходими.

И оттам нататък има други две бележки, които могат да бъдат адаптирани и трябва да бъдат адаптирани. По-конкретно – трябва да се разпишат условия, при които тази карта може и да се отнема. Би трябвало и това да може да се случва. Няма как да даваме безкраен и всеобхватен, като бланкетна норма, кредит на доверие.

Така че, редът и условията за това трябва да бъдат, според нас, отразени.

Благодаря за вниманието.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, господин Желязков.

Господин Радев!

РАДОСВЕТ РАДЕВ: Българска стопанска камара подкрепя въвеждането на личната карта на чужди граждани с български произход. Смятаме, че това, ако стане успешно, българските работодатели ще спечелят нови работници. България като държава ще спечели и много данъкоплатци и демографската криза ще престанем да наричаме „криза“.

Колеги, ако имате нещо да добавите?

ДИМИТЪР БРАНКОВ: Може би само да добавя, ако позволите?

Стопанска камара подкрепи това предложение още на етапа на неговата идейна фаза. Считаме, че законопроектът след отстраняване, разбира се, може би на пропуски или корекции ще изиграе своята роля, особено в случаите, когато става дума за т.нар. регулирани професии. Необходимостта, съответните наши сънародници да преминат през

курсове за професионално обучение, които да заемат длъжности, професии, които са взаимно признати в Европейския съюз. Това най-лесно би се случило именно при тях, поради владенето на български език, което очакваме.

Имаме и други съображения, но те са изложени в Комисията на първоначалното обсъждане.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, г-н Бранков.

Господин Тодоров!

ВАСИЛ ТОДОРОВ: От Българска търговско-промишлена палата сме изразили подкрепа в писмено становище като сме посочили аргументите, с които всеки може да се запознае.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря.

КРИБ?

РУМЯНА ГЕОРГИЕВА: Благодаря, госпожо председател.

По време на заседанието на Комисията КРИБ е изразил своята позиция. Остава на това, което вече е изложено. Въздържаме се от подкрепа на този законопроект.

Според нас са необходими сериозни предварителни оценки на въздействие, както и да няма противоречия с действащото законодателство. Предлага ни се една напълно нова процедура, която подменя реда за даване на гражданство по Закон за българските граждани.

Според нас има съществени неточности в обосновката на законопроекта, като например, от българско гражданство не се отказваш, а се освобождаваш. Освен това, примерно за получаване на чуждо гражданство като първо се получава чуждото гражданство, след това се освобождава от българското. И други неточности – според нас Законът за

трудова миграция и трудова мобилност предоставя достатъчно права на лица от български произход и съдържа малко и бързи за изпълнение процедури, както и е уредено постоянното пребиваване, не само за лицата с български произход, а и за семействата им.

В тази връзка се въздържа от подкрепа на този законопроект.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря.

Господин Гълъбов!

ГЪЛЪБИН ГЪЛЪБОВ: Съветът за стопанска инициатива подкрепя така предложения законопроект.

Ние смятаме, че в текущото състояние на пазара на труда това ще има позитивен ефект върху него. Включително смятаме, че и ще има включване в образователните услуги на този контингент от хора, което ще им даде възможност допълнително да заемат позиции в пазара на труда, които са с по-висока квалификационна степен.

Имаме дребни забележки, които сме ги дали в нашето становище.

Подкрепяме законопроекта.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря.

Господин Бисер Петков, позицията на Министерство на труда и социалната политика, каква е?

БИСЕР ПЕТКОВ: Благодаря Ви, госпожо председател.

Уважаеми членове на Националния съвет за тристранно сътрудничество, уважаеми народни представители, уважаеми господин министър, колеги, Министерство на труда и социалната политика е представило писмено становище по разглеждания законопроект.

В него сме взели отношение основно по предлаганите промени в Закона за трудова миграция и трудова мобилност. Това, което

считаме е, че предлаганите изменения в Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност не са достатъчно обосновани като целесъобразност, защото, както беше посочено в някои от изказванията, с последните изменения в този закон от миналата година се въведе облекчен достъп до българския пазар на труда и се даде възможност лицата от български произход да упражняват заетост без разрешение за работа до получаване на разрешението за постоянно пребиваване.

Също така отбелязваме, че Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност е достатъчно изчерпателен по отношение на правата на лицата от български произход и предложеното изменение според нас не предлага нито по-улеснен достъп до българския пазар на труда, какъвто те вече имат, нито по-голяма защита на техните права.

Отбелязваме също така, че тези лица се ползват от равно третиране по отношение на техните трудови, социални, здравни, образователни и други права, достъп до обществени услуги и други, които са идентични с правата на българските граждани. А съгласно действащото законодателство същите права ползват и членовете на техните семейства.

Това е отбелязано в нашето становище. Отново подчертавам – ние сме изразили становище по компетентност, т.е. само в частта на предлаганите промени в Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност.

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, господин министър.

Господин Ангелов, имате ли някакви допълнителни коментари по изразените становища?

ЮЛИАН АНГЕЛОВ: Аз ще кажа, че ние нямаме претенциите текстовете да са точни. Идеята беше да има дебат по философията изобщо на законопроекта.

Тук не се касае само за лица от български произход, които трябва да работят в България, а става въпрос за интеграцията на тези общности с България, защото гледам, че въпросът се разглежда само от гледна точка на това – за работна ръка. Не, не е само това. Идеята е тези хора по всяко време да могат да посещават България без визи, без нищо. Дори да решат да работят да подават документите, да чакат постоянно пребиваване и т.н.

Постоянното пребиваване е за определен период от време. Ако не си бил в държавата, примерно, две или три години - го губиш!

Идеята тук е тези лица от български произход дори и пет години да не е идвал в България, когато реши той и семейството му да дойдат – да дойдат веднага и сами да се оправят, защото, както казаха колегите от КНСБ, това било работа на парче. Тя може да е на парче, но ние виждаме, че за съжаление 30 години България не може да реши проблема с българските общности цялостно като концепция. Това се случва!

Ние искаме да дадем възможност на нашите сънародници зад граница, да им дадем документ, с който те да си решат съдбите. Да не разчитат само на българската държава. Това е логиката. Когато искат да дойдат на екскурзия те си идват с тези лични карти. Когато иска да дойде да си закупи имот и да си живее в него, дори и да не работи, той да може да го прави непрекъснато. Това е идеята на този документ. Тук не става въпрос само за това да се работи.

Другото, което искам да добавя е, че има определени държави, които не разрешават двойно гражданство – като Украйна, прибалтийските държави, някои от западните държави, където има стари български общности, където има и нова българска емиграция, които са придобили съответното, примерно, австрийско или някакво друго гражданство, тези хора също ще могат да се възползват от това да има такава карта, за да могат да нямат административни пречки, когато идват в България и искат да работят, да учат и каквото и да е друго.

Идеята е да обхванем и старите, и новите български общности на лицата, които искат да са част от България.

Ефектът сме го видели за момента от това, лица, които получават българско гражданство – от Македония, Сърбия, Албания или от Украйна – тези хора, когато получат българско гражданство идват непрекъснато в България на почивка, на екскурзия, да купят имот, някакъв бизнес да направят. Тези хора оставят пари!

Същото ще бъде и с тези лични документи. Тези хора, когато имат такъв документ ще търсят пътя към България непрекъснато и ще идват, и ще идват в България, ще оставят средства, ще финансират и българската икономика.

Така че, ефектът ще бъде добър като цяло за държавата. Тук, пак ще повторя: не става въпрос само за работна ръка. Тук става въпрос тези хора да имат възможност да се интегрират в България по всяко време и когато те пожелаят да могат да влизат и да излизат на територията на България. И в момента като кандидатстват по 103-то ПМС, примерно, за висше образование в България чакат по няколко месеца за виза „D“! Това също е абсурдно!

Идеята на тези лични документи е именно да не се вадят такива визи, за да го получиш, за да може да стане бързо.

Това е. Благодаря Ви.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, господин Ангелов. Благодаря Ви за днешното участие.

Съгласно Правилника Секретариатът на НСТС ще изпрати протокола от днешното заседание на Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред в Народното събрание.

Уважаеми членове на НСТС предлагам, предвид предложението на г-н Пламен Димитров за промяна в дневния ред, а именно точка 4 да стане точка 2 и поради липса на възражения от страна на Министерство на финансите да променим дневния ред и в тази връзка предлагам да продължим с точка 2 от дневния ред.

Приемате ли предложението? Да.

Добре, продължаваме.

Точка 2

Проект на Анализ на социално-икономическото развитие на страната след присъединяването ѝ към ЕС, внесен от министъра на финансите.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Министър Горанов, заповядайте да ни представите акцентите по проекта на Анализ.

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ: Уважаеми колеги, членове на Правителството, уважаеми социални партньори, това е иновация в социалния диалог. Такъв тип документ до сега не е разглеждан във формат Национален съвет за тристранно сътрудничество. Знаем, че досега България имаше одобрена „Стратегия 2020“. Не само в

правителствената програма, но в много стратегически документи е предвидено, а и животът го налага, да имаме един дългосрочен стратегически документ с хоризонт 2030 година, в който да разгледаме стратегиите за устойчиво развитие на страната за този период.

Плановете ни са на база на този Анализ, който между другото не е подготвян като анализ, който да хвали по някакъв начин текущото състояние, а напротив – опитали сме се да погледнем действително, къде има критични проблеми за решаване, за да може един стратегически документ с хоризонт 2030 г. да адресира, да предложим анализ на отделните сфери на политика, с който да поставим основата на един дебат в нашето общество, в който да участват всички заинтересовани страни, с идеята до края на 2019 г. да имаме един скелет на Стратегията „България 2030“ и през следващата година – 2020 г. – да успеем да одобрим от страна на Правителството една подобна „Стратегия 2030“.

Разбира се, твърде амбициозно е да може еднозначно да се определи документа като ясна диагноза на всички проблеми, които стоят в нашето общество, но полагаме усилия да дадем основа за дебат.

Знаете, че документът беше разглеждан и във формат на Икономическия и социален съвет, в който по-голяма част от Вашите организации са представени, всъщност мисля, че всички са представени.

Това е една първоначална рамка за дебат. С нашето виждане за диагноза на отделните сектори на общественно-икономическия живот: демография, образование, инфраструктура, индустрия, макар и по-леко засегнатата, като рамка по-скоро.

Надявам се да е бил полезен за вас. Дебатът по него продължава, като той има за цел да бъде основа за изграждането на първоначален скелет и в последствие изпълване със съдържание на

„Стратегия 2030“, която може да залегне пред българската политическа система и българското общество за решаване.

Няма нужда в детайли да го предоставям. Той е разработен от екип на Министерство на финансите, съвместно с колеги от Министерство на регионалното развитие, които правят подобни анализи, но на регионален принцип.

Очаквам всякакви реакции от Ваша страна.

Пак казвам: идеята на този документ е да провокира дебат и в последствие да успеем да съставим една действително полезна „Стратегия 2030“, която да служи като репери пред управлението на страната и въобще пред всички, които участват в обществено-икономическия живот.

Мисля, че това представяне е достатъчно. Успяхте да я видите предварително. Благодаря ви за конструктивния дебат в Икономическия и социален съвет.

Готов съм да чуя Вашето мнение, как да продължим напред. Основата на този документ е като първа стъпка преди разработването на по-сериозния документ Стратегия за развитието на България до 2030 г.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, господин Горанов.

Господин Димитров, заповядайте!

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ: Благодаря, госпожо вицепремиер. Благодаря и на министъра на финансите, както за представянето на Анализа накратко, така и за самия факт, че подобен анализ е изработен и естествено, да се надяваме, че ще стане практика всички по-едри стратегически документи, които държавата разработва и в рамките на Европейския семестър, в т.ч. да намерят място за обсъждане в Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Предполагам разбирате какво визирам, господин министър? Националната програма за реформи и Конвергентната програма. Нещо, което сме искали и във времето сме били на различни позиции. Говоря, всички тук са ги искали.

Започвам с добрата дума, че подобна стъпка, която дава хоризонт, при това в следващата година да можем да работим заедно е изключително добра, според мен и носи след себе си духа на диалога, на партньорството и силно се надявам, че това, което ще предложим, както ние, така и бизнеса, ще намери достойно място в бъдещата Национална програма за развитие на България до 2030 г.

Няколко добри думи още и след това ще започна с някои критични бележки.

За нас секторът на образованието, като един от ключовите приоритети и на обществото, и на правителството, и като цяло безспорен приоритет всъщност, е развит доста добре. Определено и добре е отделено мястото на професионалното образование, ролята на социалните партньори, макар че и тук могат да бъдат направени някакви конкретни препоръки. Начинът, по който сме включени в участието на учебните планове, пособията, възможностите за стажуване и чиракуване, и най-вече секторните фондове за квалификация и преквалификация, които ние, специално от нашата организация, виждаме като един от ключовите, липсващи елементи на ученето през целия живот. Нещо, което отдавна и Западният свят, и немскоговорящият свят е посочил, че върви ръка за ръка с дуалната система, т.е. само дуалната система няма как да реши устойчиво проблема с квалификацията и уменията.

В тази връзка, аз намирам за доста позитивно мястото, което е отделено на иначе негативния факт, мястото на България в дигиталните

умения. Смятам, че много сериозно място е отделено, но мерките, и това между другото важи за целия доклад, и политиките, които се предлагат като действия все още липсват. Предполагам поради ранния етап на самото разработване на документа. Ние тук също имаме някои идеи, които сме предлагали – национални дигитални програми, за базови дигитални умения и т.н.

На следващо място, нещо, което за нас е изключително тревожно, може би е по-скоро, както казвам, елемент на развитието на този документ в икономическата част няма, т.е. са пропуснати ключови сектори. Не знам дали умишлено или по някаква причина, но енергетиката, примерно, липсва изцяло с изключение на енергийната ефективност, която е видяна и ВЕИ-тата. Но самият сектор сам по себе си и неговото бъдеще в 10-годишен хоризонт трябва някак си да започне да се появява, не само тук, естествено. Това е и предмет на енергийната ни стратегия, която липсва и т.н., но няма как да не го кажа.

Същото важи и за индустриалния сектор, за индустрията като цяло. За съжаление видяхме, че имаме негативни новини в тази връзка. Не защото нямаме анализ и документ единствено, но може би и това има своето значение за това кои сектори от индустрията, какви конкурентни предимства имат и как могат да бъдат допълнително насърчени вертикално, освен общото хоризонтално действие, което тук е отразено за стимулиране на бизнес средата и за общия бизнес климат като цяло.

Аз намирам и някои твърдения, които в някаква степен са верни, но си противоречат. Ще цитирам две.

„Правителствените разходи за социална защита възлизат на едва 12,4 процента от брутния продукт средно за последните 10 години при средно ниво 18,9 от БВП за ЕС“. И малко след това веднага казваме:

„Правителствените приходи възлизат на малко над 1/3 от БВП като средно за ЕС изземването наближава 1/2 от БВП“.

Две верни твърдения. Очевидната връзка между тях обаче не е направена. Мисля, че г-н Гладнишки ме разбира, какво казвам. Очевидната връзка не е направена, тя е наистина очевидна, т.е. едното с другото. Иначе средната цел да стигнем нивото на социални разходи от нашия БВП, колкото е средно за ЕС много трудно ще бъде постигнато, ако не се равняваме по някои други показатели.

Между впрочем в доклада на Комисията за България беше констатирана ниската преразпределителна роля с критика, т.е. това се казва много ясно и то за пореден път, на бюджета говоря и като цяло.

От тази гледна точка общата степен на ефективност на системата за социално подпомагане трябва да се разглежда и във връзка с размера на средствата, които могат да бъдат и са ориентирани освен за това, че не достигат непременно и точно най-нуждаещите се. Общото ниво като покритие също, естествено, зависи от финансовия ресурс, който се насочва в тази посока.

Аз смятам, че на пазара на труда липсва един много важен въпрос, естествено разглеждани са елементите, които са важни – заетостта, производителността и всички други аспекти на квалификацията, но като че ли липсва цената на труда или поне аспектите на брутният продукт, които касаят производството и разпределението на дохода не са обект на внимание, не са обект на анализ.

Има какво да се каже тук. Някои ще кажат – изпреварващо от бизнеса пред производителността, ние ще кажем догонващо. Така че, конвергенцията сама по себе си, за която се говори тук е също нужно да бъде анализирана по-детайлно. Доходната конвергенция, която ние

виждаме в абсолютни измерения, ако я мерим през паритет на покупателна способност за съжаление не е на това ниво толкова напред. Особено пък, ако вземем brutния продукт на глава от населението.

Ние направихме някои изчисления, които сме предоставили на финансовия министър. За съжаление се вижда, че макар да растем, естествено, и да догонваме, догонваме в същност само пет държави. Ще ги сбъркам сега, но все пак – Гърция, Португалия, Испания, Кипър и Хърватия.

При всички останали БВП на глава от населението през паритет на покупателната способност за последните 10 години се разделчава, т.е. както догонваме пет, така изоставаме по други, макар че растем – и по брутен продукт, и по доходи, и по всичко.

Тези анализи сигурно биха ни помогнали да видим задълбочено дали и какво трябва да се променя в конкретни политики, в т.ч. и в политиката по доходите.

Не на последно място за мен е важно всичко това, което казах до момента – здравният профил на населението е посочен, естествено, като проблем. Идвам току-що от това, което представи министъра на здравето. Силно незадоволително, според нас, поне като опит за концепция. В същност критикуван не само от нас. Безспорно всички сме на едно мнение, че тук трябва да се правят сериозни промени. Това ни казва и Комисията като ни казва всъщност, че нивото на гарантиран достъп до здравни грижи, при това такива, които да са финансово достъпни, не е на необходимото ниво, пък най-много плащаме извън здравните си вноски в Европейския съюз като процент. Така че и тук има какво според мен да се говори.

Давам си сметка, защото това, което говоря не може Министерство на финансите да замести всички секторни политики и всички секторни министерства и да даде всички реформи тук, но може би може да ги поиска и по някакъв начин да опитаме да направим някаква сходимост на общата рамка. Това му е ценното на този документ, че може да погледне едро, освен макроикономически, така и взаимосвързано между социалното, икономическото и екологичното, т.е. от гледна точка на целите на устойчивото развитие, които рядко в България се коментират. Някои много малко се познават и може би това би било добре – в самото начало да дадем някаква отправна точка, че тези цели ни водят в следващите 10 години, но и занапред.

Надявам, че ще приемете добронамерено това, което казах, макар да имаше някои критични бележки. Ние сме готови, естествено, и ще дадем своите писмени подробни бележки, освен тези, които даваме само в устен вид като коментар.

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, господин Димитров.

Господин Манолов, ще вземете ли думата или г-жа Григорова.

ВАНЯ ГРИГОРОВА: Ще бъде много кратка.

Ние проведохме този разговор в Икономическия и социален съвет, както вече беше казано. Ще отбележа само няколко неща.

Документът като такъв е много добър и много полезен. Той описва статистика, описва картина. Този документ може да бъде ползван за много неща, дори в последствие за решаване, за поставяне и оформяне на проблеми и решаването им.

В този смисъл смятам, че много по-важно е да опишем детайлно нашите бележки, които да предоставим на министерството и ако се

наложи след това, надяваме се, да имаме възможност да ги обсъдим, отколкото да ги излеем сега на куп.

Само подчертавам, че темата за доходите и условията на труд не е достатъчно добре разгледана, както е посочено демографската ситуация до голяма степен е и резултат от емиграцията на българските граждани, която пък е в следствие на разликата в доходите между България и западноевропейските държави.

Иска ни се да остане документът на чисто експертно ниво – без политически оценки като например, това че данъчната система и фискалната политика е благоразумна. Според Европейската комисия не е точно така. Това може да го видим в редица годишни доклади на Европейската комисия.

И, разбира се, няма как да пропусна да повтора това, което казаха колегите от КНСБ преди малко за енергетиката. Документ, който обхваща периода до 2030 г. не може да пропусне темата за заплахата за затваряне на ТЕЦ-овете, която всъщност ще ни изправи пред поредица рискове за заетостта, обезлюдяването. Как ще заместим тези мощности?

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, госпожо Григорова.

Господин Велев, добре дошли. Ще вземете ли становище или господин Стойчев ще вземе?

ВАСИЛ ВЕЛЕВ: Благодаря Ви, госпожо председател.

Уважаема госпожо вицепремиер, уважаеми господа министри, колеги, АИКБ приветства предложението да се обсъди Анализът за развитието на страната в годините след приемане в Европейския съюз. Смятаме, че може да има и малко по-амбициозна задача за някои данни,

които да гледаме и по-назад, като основа за разработване на документа „България 2030“.

Очевидно е положен сериозен труд. Ние също съпоставяхме, макар и в краткия срок, който ни беше даден, да го разпространим сред браншовите си организации, сред членовете си. Получиха се редица предложения и бележки, които в крайна сметка се свеждат до това, че, ако има възможност и времето позволява, да се даде след опит за преработка нов срок, в който да се доработи основно документа.

Имаме писмено становище на 7 страници. Съвсем накратко ще посоча, според нас, някои сериозни недостатъци.

По структурата на материала. В същност, в него отсъства изцяло преработващата промишленост и индустрията. В раздела „Сектори“, кой знае защо има малки и средни предприятия, което не е такъв сектор, който може да го сложим до туризма, селското стопанство или транспорта. Транспортът е засегнат много бегло и само сухопътния, без жп транспорта, без морския. За въздушния изобщо пък и дума не става.

Основният липсващ там е индустрията. Индустрията, която за тези 10 години, примерно браншове като машиностроене и автомобилостроене, електротехника и електроника са първите две пера в износа на страната. Бяха на 5 и 6 място преди 10 години, сега са първите две. Това са сектори със средна и висока добавена стойност, които в момента са гръбнака на българския износ, изобщо отсъстват в документа.

Относно висшето образование, като че ли там гледаме текстове от преди 10 години. Отново говорим за увеличаване дела на висшистите. Докъде да го увеличаваме като местата за първокурсници са повече от абитуриентите? И в същото време 49 процента от завършилите висше образование се реализират на позиции, неизискващи висше образование.

Няма никакъв подбор. Правят се правилни стъпки в посока на план-приема, структурата към ограничаването на ненужните на обществото и икономиката специалности, където имаме свръхпроизводство на висшисти, които работят като консултант-продавачи основно, а не за това, за което са учили 4 години, за което бюджетът, т.е. данькоплатците са им плащали.

Няма никакъв анализ на ромския отпечатък, нека така да го наречем, защото и големия процент рано отпаднали и големия процент обезкуражени, и големия процент неграмотни, и големия процент, и големия процент бедни, и голямото разслояване в съотношение между 20-те процента най-богати и 20-те процента най-бедни се дължи в много голяма степен точно на тази немалка група. Затова ние с Румъния сме в челото, защото при нас тези групи са много големи. Това изисква специален подход, който по никакъв начин не го виждаме.

Отново се говори за ограничаване на безработицата. То няма кой да работи! Това като че ли е от преди 15 години копи-пейстнатото.

В раздел „Култура“ нашите браншови организации са дали конкретни препоръки. Няма да ги цитирам.

Отсъства изцяло темата „Енергетика“, която е ключова за българската икономика. Казано е, че 1 лев БВП правим с три пъти, даже с 3,6 пъти повече енергия, но като че ли не се прави разлика между енергоинтензивност и енергонеефективност, защото нашата индустрия не е неефективна. Давам пример и с АУРУБИС в Средногорието и АУРУБИС в Германия. Те са еднакво енергоефективни. Даже българското може би е по-добре, защото е и по-ново. „Стомана“ в Перник и „Стомана“ в Гърция.

Изобщо и българските инвеститори. При нас не е неефективна индустрията вече, а просто структурата на икономиката е такава, че енергоинтензивните индустрии представляват по-голям дял в БВП. И точно заради това раздел „Енергетика“ цена на тока е особено важна, а тя изобщо отсъства от този документ.

За транспортната свързаност стана дума.

За малки и средни предприятия с оглед спецификата на българската икономика настоящата дефиниция за МСП е остаряла и невършеща работа, неадекватна. Представлява проблем. В това отношение ние инициирахме диалог на европейско равнище. Добре е държавата България да има позиция, според нас, по този въпрос. Министерство на икономиката, Социално-икономическия съвет е изработил такава.

Дали сме и конкретни бележки. Има и технически такива. По графиките, които по-лесно ще се отразят, но според нас изначално структурата на този материал подлежи на уточнение и преработване. И актуализация на данните, редица данни са за различни периоди към различни дати. Разполагаме вече и с по-актуална информация.

Генерално предложението е да се преработи основно и да има второ четене.

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, господин Велев.

Господин Горанов.

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ: Ако бяхте на увода може би част от препоръките щяхте да ги спестите, защото аз спокойно можех да не внасям никакъв материал. Това е един аналитичен материал на министерството като основа за дебат за нещо по-голямо. За „Стратегия

2030“. Всеки е готов да допринесе. Усилията да се систематизира нещо и да се пресъздаде в този вид със сигурност заслужват адмирации, макар да не можем да претендираме за съвършенство.

Преработката му, за да се създаде един анализ от по-съвършен вид според Вашите възприятия, няма добавена стойност, защото идеята всъщност е на база на тази провокация, така ще го наречем, да седнем заедно и в следващата една година да напишем „Стратегия 2030“.

Иначе не оспорвам нито един от коментарите Ви, че материала може да бъде още по-задълбочен, още по-аналитичен. Сигурно колегите от синдикатите могат още повече критични бележки да добавят, но гледайте на това като начало на един по-сериозен дебат, който трябва да изпълни със съдържание не Анализа. Защото, примерно, тук трябваше да споменеш, какво се е случило между 1988 и 2002 г. Това е една добра основа за дебат.

ВАСИЛ ВЕЛЕВ: Аз намекнах.

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ: Е, ти намекна, но не го каза. Кажи го! Ето, сега ще те заснемат. Кажи от 1988 до 2002, какво се е случило в тази държава?

Оставяме настрана това нещо. Просто ти дойде по-късно, иначе ти щеше да чуеш, че този материал не правопоражда. Той е основа върху която всички ние да седнем да работим. Така че, добра е темата, че нещо може да се подобри в него, но то трябва по-скоро не да се хаби енергия той да се подобрява, колкото да се хаби енергия оттук напред да сложим една структура на стратегически документ 2030, който да изпълним със съдържание и мерки на база на диагностикума, доколкото този материал дава част от диагностиката. И всеки един от нас може да допринесе с анализ за диагностиката и какво може да се подобри.

Гледайте на този материал като начало на един дебат за „2030“. Няма смисъл да го преработваме, т.е. той не правопоражда. Този материал е основа за размисъл на всеки един от нас. Затова казах и, че е достатъчно критичен. Той няма за цел да представи някакво хомогенно напудрено положение. По-скоро – напротив. Този материал, тук господин Попов може прекрасно да го използва като основа за критика към управлението, което в момента носеше отговорност за основните сектори на държавата.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Българска стопанска камара?

РАДОСВЕТ РАДЕВ: Материалът беше представен на последното заседание в ИСС и тук колегите казаха, че там непритиснати от времето успяхме доста дълго да говорим по много неща.

Ще се спра само на съвсем очевидните неща. Аз приемам този документ като камък в блатото. Жабите изкачат, но важно е след това да излязат концентричните кръгове, които наистина да направят нещо смислено.

Приемам го не като някакъв кръжок на футуристи, които ще си измислят разни неща. Правим го точно по този начин като анонс за това, какво може да направим по-добро, всеки един от неговата си камбанария.

Господин Гладнишки беше на заседанието в ИСС и аз тогава, повтарям я, защото много ми хареса тази метафора, че това е начало на народно творчество - всички ние ще създадем този документ.

Има много неща, които аз съвсем радикално критикувах на срещата тогава, но разбирам, че има време до една година. Винаги съм си мечтал да участвам в правенето на петилетни планове. Сега Вие ми давате шанса за две петилетки.

Но това, което не искам да пропусна, задължително, само две неща са. Ще бъде комплимент, особено в тази част, която е свързана с цифровата икономика да напишем в този документ, на коя дата изчезва хартиеният документ в Република България от документооборота. Може да е 2023, може да е 2027, може да е 2029, но вярвайте ми хората чакат да го видят това нещо.

И второто, което смятам, че няма да бъде самостоятелна част от изследването, но задължително ще гарантира качеството му е образоването на администрацията. Образоването на администрацията в първите 30 години на XXI век.

Това е. Благодаря Ви. И успех, идеята наистина е добра.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря.

Господин Тодоров!

ВАСИЛ ТОДОРОВ: Благодаря, госпожо председател.

Уважаеми господа министри, ние също разгледахме материала, макар че той е доста обхванен. В момента подготвяме предложения, които искаме да изпратим на Вашето внимание, тъй като някои места е добре да се доработят, въпреки че е базов документ. Други констатации следва и да се променят.

Вярно е това, което казахте господин министър. Това не е типичния документ, който виждаме от администрацията, защото в много случаи документи, в които се идентифицира даден проблем и след това започва да се изброяват всички неща, които администрацията е направила, но в крайна сметка по някакви причини не е стигнала до някакъв по-значим резултат, докато тук са маркирани проблемите, много от тях, които са идентифицирани от нас.

Само ще маркирам, тъй като дискусиата е всеобхватна, няколко теми, които дълго време през годините сме засягали, но за съжаление не сме виждали някакво движение.

В сектора „Здравеопазване“ – електронното здравеопазване. И то не случайно го поставяме, защото Българската търговско-промишлена палата през годините, всеки нов министър на здравеопазването предлага работещи модели и системи за въвеждане на електронното здравеопазване. Не говорим само за следенето на финансовите потоци, а също така има и модерни системи в цял свят, които следят как се обслужват самите пациенти. Това е една специална дивизия в една световна организация - GS1 Интернешънъл. Това е организация, която е известна с това, че издава баркодовете, но те специално разработват стандарти, които налагат в цял свят. Този въпрос с електронното здравеопазване е проблем и има решения, които могат много по-бързо да бъдат въведени.

По отношение на иновативната система. Тук, може би, трябва да се спомене малко по-смело, включително от страна на Вашето ведомство, предложенията, които идват или някакъв коментар, все пак, от браншови организации с това за въвеждане на определени финансови, данъчни стимули по отношение на научната и развойната дейност. Защото, тази тема няма как да избегнем. Постоянно ни сезират браншови организации с подобни предложения.

Последно – околната среда. Принципът, който се опитваха работодателите да въведат, че замърсителят плаща, а не вземането на стойността на имота, трябва да бъде водещ. Въпреки силната активност от наша страна това нещо все още не успяваме да го въведем, нали има все постоянни отлагания, включително и в момента сме в такава

ситуация, въпреки че има нормативно регламентирано задължение, с което е отложено неговото действие.

Тези неща е хубаво да се акцентират, да се изведат. Особено, които имат дълъг хоризонт на предложения, аргументиране и неслучване да се изведат по-напред в този Анализ.

Благодаря Ви.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, господин Тодоров.

Госпожа Георгиева!

РУМЯНА ГЕОРГИЕВА: Благодаря.

Както вече колегите казаха, ние в петък, в рамките на Икономическия и социален съвет направихме един дълъг и сериозен дебат по темата. Колегите от финансите бяха и са запознати. Успяха да чуят всички бележки.

Приветстваме така изготвения материал. Това е един сериозен документ, какъвто, признаваме, не сме виждали в последно време. Мисля, че той изпълни целта, която министър Горанов каза, че е началото, за да предизвика един сериозен дебат, именно по темата. Мисля, че в тази връзка няма нужда да повтарям колегите. Дадохме пропуските, липсата на отделни сектори – няма нужда да повтарям всичко това, което беше казано.

Мисля, че в рамките на тази една година можем съвместно да дадем началото на един сериозен дебат и изготвяне на „Стратегия 2030“. Разбира се, ние се ангажираме също да направим писмените предложения и обсъждане в рамките, така че да може стратегията да се изпълни със съдържание и мерки, каквито подобава.

Благодарим, че ни се дава тази възможност на един готов материал, който просто да критикуваме или да искаме бележки, ами че ни

се предоставя възможността съвместно с ведомството да можем да подадем наши бележки и да работим в създаването на „Стратегия 2030“.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, госпожо Георгиева.

Господин Гълъбов!

ГЪЛЪБИН ГЪЛЪБОВ: От страна на Съюза за стопанска инициатива искам да изкажа адмирации на съставителите и вносителите на този документ.

Ние, както каза министър Горанов, го разглеждаме по-скоро не като един незавършен документ, а като началото на един процес, в който всички заинтересовани страни ще дадат своя принос. И в тази връзка ние го разпратихме до нашите браншови организации, от гледна точка на това, че не смятахме да вземем някакво крайно становище, по-скоро очакваме в процеса на доработката на този документ, обогатяването му, и в целия бюджетен процес за следващите години да видим изражението на тези секторни политики, които ще бъдат заложени и това, което е дадено като начало.

Смятаме, че ще имаме допълнителни аргументи, които ще дадем, идеи за допълването на документа и сме готови с експертна помощ да се включим в неговото доработване.

Благодаря Ви.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря Ви.

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ: Очаквам идеи и предложения, как да продължи работата по този документ.

Казах, че доработката на Анализа има стойност само ако намери място в Стратегията 2030. Иначе, този документ – добър, лош – това сме произвели и то не е задължително свършеното. Да не фокусираме усилията върху него, защото със сигурност със съвместни усилия можем

да направим още по-голям доклад с още по-задълбочен анализ по сектори. Не очаквайте Министерство на финансите да е всезнаещото по всички секторни теми, въпреки че се стараем, държейки фиска под око, да разбираме процесите в отделните сектори и да държим сметка за тях.

По-скоро тук е една провокация към всички членове на НСТС. Спомнете си, преди години по времето на правителството с премиер Станишев, как се направи един акт, който имаше по-кратък хоризонт, но се опитваше да обхване с конкретни мерки и цели един хоризонт, по отделни сектори, какво може да се свърши. Тук, разбира се, имаме малко по-дълъг хоризонт за народно творчество – две петилетки да обхванем.

Очаквам от Вас предложения как да структурираме този дебат, който на база на този Анализ и на база на вашите анализи може да прерасне в структура на Стратегията, мерки в нея, и изпълването ѝ със съдържание. Срокът е една година. Колкото дълъг, толкова и кратък, защото трябва да минем през много теми, в т.ч. не претендираме за изчерпаемост.

Наистина приемам, не е задължително днес, защото идеята беше просто да има първи рефлексии по този Анализ. Целта на тази провокация, така ще го нарека, нашето виждане за снимка на някои от секторите, макар и незадълбочена и не окончателна, и как да продължим напред, за да съставим заедно, ръка за ръка с труда и капитала, новата стратегия за развитие на държавата.

Възможни са различни формати. Във всеки един от тях си представям да сте включени, защото без вас някак си ще сме си самодостатъчни, което не е задължително.

Това само за обобщение, за да разберем, какво си говорихме сега.

Приемам идеи и чакам формати, как да го структурираме, за да можем от есента, след приключването на отпуските да го подхванем с по-регулярни темпове.

Благодаря Ви.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, господин министър.

Както заяви, министър Горанов очаква Вашите предложения за обогатяване на Анализа.

Аз искам да благодаря за конструктивния диалог по тази точка.

Преминаваме към точка 3 от дневния ред.

Точка 3

Законопроект за допълнение на Кодекса за социално осигуряване № 954-01-38, внесен от Корнелия Нинова и група народни представители.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Законопроектът за допълнение на Кодекса за социално осигуряване, който е разгледан на заседание на Комисията по осигурително отношение към НСТС, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на финансите, както и социалните партньори с изключение на КТ „Подкрепа“ са се въздържали от подкрепа на законопроекта.

Господин Попов, заповядайте да представите мотивите към законопроекта.

ФИЛИП ПОПОВ: Благодаря, госпожо Николова!

Уважаеми членове на Националния съвет за тристранно сътрудничество, първо благодаря за възможността да представя пред Съвета внесения от Корнелия Нинова и група народни представители

Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване.

На практика вносител е почти цялата Парламентарна група на БСП за България, като самото предложение се състои в следното. В Преходни и заключителни разпоредби се добавя нов параграф, който предвижда пенсиите за трудова дейност, отпуснати до 31 декември 2016 година, да се преизчисляват от 1 септември 2019 година, като индивидуалния коефициент на лицето се умножи по средномесечния осигурителен доход за страната за 2015 година, който е 726,40 лева, след което размерът на пенсията се определя и при условията и по реда на чл. 70, чл. 75 и чл. 79, като, разбира се, преизчисляването на пенсиите се извършва само ако това е по-благоприятно за лицето. Предполагам, че сте добре запознати с мотивите на вносителите. Съвсем накратко ще споделя част от тях.

Широко известно е, че една не малка част от българските граждани са с доходи на границата на физическото оцеляване. В най-голяма степен това се отнася за пенсионерите и хората над 65 годишна възраст. Бедните възрастни хора са нараснали от 22,6 % през 2014 година на 29,2 % през 2018 година. При линия на бедността за 2019 година – 348 лева. Минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст от 1 юли ще стане 219 лева, а средната пенсия за 2019 година ще е около 386 лева. Тоест над 1,3 милиона пенсионери или 60 на сто с пенсия под границата на бедността. Основният принцип в осигуряването на равнопоставеността и солидарността на осигурените лица е ясно изразен в чл. 70 на Кодекса. Размерът на пенсията за осигурителен стаж и възраст зависи от средномесечния доход на страната за последните дванадесет месеца преди пенсионирането и съотношението между осигурителния

доход на лицето и средния осигурителен доход на страната за определен период и от осигурителния стаж на лицето. При спазване на принципа за равнопоставеността осигурителните лица имащи еднакъв осигурителен принос би трябвало да получават близки по размер пенсии за осигурителен стаж и възраст, поради това, че средният осигурителен доход на страната през годините е различен, дори и при еднакъв осигурителен принос на лицата, размера на пенсията често чувствително се различава. За да се намалят тези различия може да се прилага периодично преизчисляване размера на старите пенсии за осигурителен стаж и възраст с актуален среден осигурителен доход за страната.

Последното такова преизчисляване беше извършено през 2008 година със средния осигурителен доход за 2007 година, който беше 398,17 лева. Средният осигурителен доход за 2018 година е 889,90 лева, който нараства над два пъти в сравнение с този от 2007 година. В резултат на това за последните десет години различията между стари и нови пенсии при еднакъв осигурителен принос на осигуреното лице станаха значителни и това обрича не малка част от българските пенсионери въпреки своя осигурителен принос да получават по-ниски пенсии и реално да мизерстват.

Предложеният законопроект е само една от необходимите стъпки според нас за търсене на трайно решение с адекватността на размера на пенсиите, но тя е и първата и най-важната, защото в противен случай считаме, че проблемът ще се задълбочи и ще се оскъпи. Всяко отлагане на решението за в бъдеще ще изисква по-голям финансов ресурс. Към законопроекта е изготвена и предварителна оценка на въздействието съгласно методологията приложена към правилника. Освен това преизчисляването на пенсията трябва да е периодично поне

на четири години. За съжаление всички предложения досега са отхвърлени и решенията стават наистина все по-скъпи.

Преизчисляването на пенсиите със средния осигурителен доход за 2015 година според нас би изчистило частично проблемите с неравнопоставеността. Оставам с очакването за подкрепа от Съвета въпреки отрицателните становища.

Благодаря за вниманието.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря Ви, господин Попов.

Госпожа Гонева!

АСИЯ ГОНЕВА: Благодаря госпожо председател, уважаеми господин Попов, господин министър, колеги, известно е становището на КНСБ.

Законопроектът, който днес е на нашето внимание, вече мина и на първо четене в ресорната комисия. Стана дума преди малко за проблемите свързани с адекватността на всички социални плащания в България и въздействието разбира се на социалните трансфери и от тази гледна точка усилията на политическите сили, на социалните партньори и на институциите в тази посока заслужават уважение и адмирации.

Заедно с това обаче тези усилия трябва да следват определени правила и принципи и не бива под лозунга за адекватността, за по-добра адекватност, за повече справедливост и за равнопоставеност да се създава хаос в структурата на осигурителната система. Както е известно КНСБ има ясно становище по въпроса. Следваме стратегия, която ежегодно в рамките на бюджетната процедура има своето изражение и предложения, които ние винаги споделяме в доста големи подробности с всички политически сили в Парламента, в това число и с парламентарната група на вносителите.

В този смисъл аз се удивявам за упоритостта на тази парламентарна група да предлага N на брой пъти едни и същи предложения без да желае да вникне поне в аргументите на тези, които не подкрепят подобни предложения.

Уважаеми господин Попов, пълна заблуда е твърдението Ви, Вашето лично и на Вашата парламентарна група, че имат еднакъв принос лица с еднакво ниво на индивидуалния пенсионен коефициент, пенсионирали се при различни години, в които има различен среден осигурителен доход в системата. Да постигнеш коефициент примерно 2, при среден осигурителен доход от 1000 лева е едно усилие, и осигуряване върху различни доходи, от коефициент 2, постигнат да кажем преди десет години.

Така, че в този смисъл е невярно, некоректно, нека да кажем, твърдението Ви, че говорим за лица с един и същ осигурителен принос. Няма как да се борим със сивата икономика, да убеждаваме осигурените лица, че трябва да се осигуряват върху истинските си доходи, а не да се осигуряват върху ниски и да получават възнаграждения в пликче, ако те знаят, че след пет, десет или N на брой години, ще се вземе един постигнат от други хора по-висок среден осигурителен доход и ще се постави във формулата за изчисление на тяхната пенсия.

В този смисъл няма как да очаквате, че КНСБ ще подкрепи вашето предложение макар, че най-големият ни стремеж е именно това, което вие заявявате като амбиция във вашите мотиви.

Искам да кажа, че съвсем в не далечно време отново в контекста на бюджетната процедура КНСБ ще предостави и на вас в това число своето виждане за начина, по който при това говорим за един траен механизъм, дългосрочно действащ почти автоматичен, с който да

коригираме, сиреч да движим нагоре всички базови параметри в осигурителната система.

Силно се надявам да отделите внимание, когато разговаряме на тази тема, да вникнете в това, което ние предлагаме и заедно да отстояваме подобни доста по-справедливи механизми на отчитане приноса на осигурените лица в системата на държавното обществено осигуряване.

Благодаря Ви!

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, госпожо Гонева.

Господин Манолов, заповядайте!

ДИМИТЪР МАНОЛОВ: Благодаря госпожо председател, разбира се, че могат да бъдат намерени допълнителни аргументи, които биха подкрепили тезата на вносителите на този закон, но не ми се влиза надълго и нашироко в тази материя. Факт е, който едва ли някой би отрекъл, че доходите от пенсии са най-изоставащите от всички доходи в държавата и с тях категорично трябва да се отнасяме по друг начин. Ако погледнем на нещата в глобалната им същност логично би било всяка година да се прави подобно преизчисление. Дотолкова, доколкото това преизчисление пренася пенсионера през целия му живот, каквато е основната идея, той навсякъде в обществото да бъде там, където е бил, когато се е осигурявал, но пак казвам няма да влизам надълго и нашироко в тази материя.

Ще завърша с една шега, малко ме е страх, ако това нещо се случи, защото през 2008 година, когато стана минималната работна заплата беше обложена с данък, с какъвто дотогава не се облагаше, да не стане, ако сега се случи такова нещо, тя да бъде обложена двойно. Тоест тогава през същата тази 2008 година беше въведен т.нар. плосък данък и

беше премахнат необлагаемия минимум, това беше цената на увеличението на пенсиите тогава, ужасно висока цена и хич не ми се иска да ни се случи втори път такова нещо.

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, господин Манолов.

Господин Желязков, заповядайте!

ИВЕЛИН ЖЕЛЯЗКОВ: Благодаря госпожо председател, ще бъда пределно кратък, тъй като сме внесли писмена позиция по този законопроект. Ние се въздържаме да го подкрепим и това е ясно казано и то поради главно следната причина. Когато се предлага мярка в средата на годината целяща да реши един проблем, но същата тази мярка има по признание на вносителите финансово отражение в размер на 550 милиона, трябва най-малко да се каже откъде, от какви пера ще бъдат тези средства и това да бъде внесено в пакет. Пакет промени в закона, конкретния, този за държавния бюджет, този за бюджета на ДОО и въобще разгледано в целия пакет данъчни закони. Всичко това го няма.

На следващо място, но не по-маловажно като значение, някои от мотивите на вносителите са абсолютно превратни. Това, че новите пенсии щели да бъдат и са по-големи от старите е факт, но това демотивирало хората да се осигуряват върху реалните си доходи.

Първо, осигуряването далеч не е изборна дисциплина.

Второ, ако хората се осигуряват на по-високи доходи логично е да имат по-високи пенсии макар, че това не е така и ще отида малко по-далеч оттам, където спря Асия.

Двама души, единия се осигурява 40 години на минимален доход, а другия се осигурява 10 години на максимален доход. Този

втория ще плати много повече, но той дори няма да има право на пенсия. Ето една хубава илюстрация.

И последно, но не по значение, ние трябва да разглеждаме такава мярка обвързано, както казах в началото, в това число и със средносрочната бюджетна прогноза. В противен случай именно с такива мерки в комбинация с мярка, която върви през последните години, а именно да се подпомагат хората с най-малък принос само те, това няма да доведе до резултатите, които вносителите целят, а точно до обратните.

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря Ви.

Господин Радев, заповядайте!

РАДОСВЕТ РАДЕВ: Ние в Стопанска камара разбираме патосът на вносителите, но тази редакция не може да я подкрепим. Действително колегите казаха общо взето едни и същи аргументи, които чест прави, че и социалните партньори в лицето на синдикатите мислят така достатъчно отговорно и едновременно с това като юрист хич не искам да имам принос към 138-ата промяна на КСО.

Нали знаете, че това е най-променяният български закон.

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря.

Господин Тодоров от БТПП, заповядайте!

ВАСИЛ ТОДОРОВ: Благодаря госпожо председател, уважаеми господин министър, ние също сме представили писмено становище, като ще се въздържим от подкрепа на законопроекта. Липсва финансова обосновка, както беше вече посочено, а също така и предложението, което и друг път сме правили тъй като това е един от законите – КСО,

който толкова често се променя, а ако сравним предложенията, които се правят и не стигат до законодателя са още по-голям брой.

Нашето желание е, ако може тези неща да се гледат в пакет, а не на отделни стъпки, които в крайна сметка дебалансира системата.

Благодаря Ви.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря.

Госпожо Георгиева от КРИБ, заповядайте!

РУМЯНА ГЕОРГИЕВА: Благодаря госпожо председател, по време на комисията, както и сега представили сме писмено становище, в което КРИБ се въздържа от подкрепа на законопроекта. Няма да повтарям мотивите, които колегите вече изложиха. За нас за такава промяна се изисква финансов ресурс, който не е бюджетиран, поне в рамките на това. Предстои обсъждане на новия бюджет, така че народните представители ще имат възможност в рамките на Парламента за следващата бюджетна година да могат да предложат това. В средата на годината за нас е неудачно да се правят промени.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря!

Господин Гълъбов от ССИ, заповядайте!

ГЪЛЪБИН ГЪЛЪБОВ: ССИ е представило също своето становище на ресорната подкомисия. Ние се въздержаме от подкрепа по същата причина, която и колегите. Още на миналото НСТС, когато се предлагаше диференцирана ставка за различните типове лекарства и хранителни продукти и тогава казахме, че за нас една такава промяна, би следвало да бъде в рамките на бюджетния цикъл – годишния бюджетен цикъл заедно с всички закони, за да може да се види откъде ще дойдат тези пари, които се предлага да бъдат похарчени в определена посока. Така, че се въздержаме.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря Ви!

Други, мнения има ли по въпроса?

Господин Попов, Вие ще вземете ли отношение по направените становища?

ФИЛИП ПОПОВ: Съвсем накратко, благодаря за загрижеността за 60 % от българските пенсионери, приемаме част от критиките, но отговорността изисква да се надскочи критиката и да се стигне до диалог и предложения, надявам се.

Благодаря на КНСБ за изразената позиция за това, че ще представи такива предложения и надявам се те наистина да бъдат градивни, очакваме ги.

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря.

Преминаваме по точка 4 от дневния ред.

Точка 4

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за семейните помощи за деца, № 954-01-40, внесен от Корнелия Нинова и група народни представители.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за семейните помощи, по този законопроект нямаме постигнато единодушие.

Господин Попов, заповядайте да представите накратко законопроекта.

ФИЛИП ПОПОВ: Уважаеми членове на Националния съвет за тристранно сътрудничество, с предлаганите промени в Закона за

семејните помощи за деца се предвижда доставяне на еднократна помощ за всяко второ и трето дете в размер на 10 минимални работни заплати за родители, които са осигурени минимум 24 месеца преди раждането.

Със законопроекта предлагаме и помощта за началото на учебната година за деца от семейства с ниски доходи да се разшири не само за първи клас, както е сега, но и за деца от втори, трети и четвърти клас. Това е възрастта, в която децата бързо растат и разбира се, се нуждаят от реална подкрепа от страна на държавата.

За учебната 2018 – 2019 година тази еднократна помощ е 250 лева. Мотивите за тези предложения са следните: Бедността и социалното разслоение на българското общество нарастват. Хората, които получават доходи под необходимите за нормален живот спрямо средните български стандарти достигнаха вече 71 %.

В риск от бедност или социално изключване живеят 41 % от българските деца и това са 510 хиляди български деца. Отношението между доходите на 20 % най-бедни и 20 % най-богати нараства от 6,5 % през 2011 година на 7,7 % през 2018 година. България е сред страните в Европейския съюз с най-голямо финансово разслоение на населението, което вместо да намалява се увеличава. Делът на работещите бедни достига 10 %, при 7,2 % през 2013 година. Хората на минимална заплата са с 470 хиляди лева или 21 % от наетите. С доходи под границата на бедността, която за 2019 година е 348 лева живеят над 24 % от населението. Съгласно последните данни на ЕВРОСТАТ България еднолично оглавява негативната класация за най-високи неравенства в Европейския съюз. Цените на основните стоки и услуги потребявани от обикновените българи нарастват с по-високи темпове от ръста на

доходите. Издръжката на живот става все по-трудна, като близо две трети от разходите са за храна, отопление, осветление, транспорт, от което следва, че всяко ново увеличение поставят пред сериозни изпитания значителна част от българските домакинства независимо, че има някакъв ръст на доходите.

Населението на България се топи и застарява.

През 2018 година населението в страната намалява с нови 49 995 души. С всяка измината година броят на живо родените деца трайно намалява. През 2018 година в страната са регистрирани 62 197 живо родени деца в сравнение с предходната година броя на живо родените намалява с 1758 деца или с 2,7 %.

Тази ужасяваща статистика изисква спешни, засилени и конкретни мерки за стимулиране на отговорното родителство. Подпомагането на деца от семействата с ниски доходи и осигуряване поне на минимални условия за посещаване на училище.

Допълнителните средства необходими за тези мерки ще са около 90 милиона лева.

Оставам с надеждата, че Националният съвет за тристранно сътрудничество ще подкрепи внесения от нас законопроект.

Благодаря Ви!

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, господин Попов.

Госпожа Гонева!

АСИЯ ГОНЕВА: Благодаря госпожо председател, уважаеми господин Попов, господин министър, колеги!

Няма спор, че демографската ситуация в България изисква сериозни отношения към този проблем в тази връзка, както не веднъж и с вас сме обсъждали и наши писмени предложения е ясно са необходими

целеви мерки, целеви политики, комплексни взаимообвързани и перспективни. От тази гледна точка пак ще кажа, че разсъжденията в тази посока на Парламентарната група на БСП заслужават уважение, но тук отново свършва нашето съгласие.

Две групи предложения са визирали в този законопроект. Помощта за първолаци да бъде разпростряна по отношение на децата във втори, трети и четвърти клас е едното, то не се подкрепя от нас.

Ние считаме, че идеята на законодателя да подкрепи семействата със социални трудности, точно преди постъпването на децата в първи клас има смисъл тъй като става дума за един старт в един нов етап на развитието и на образованието на детето.

Що се отнася до втори, трети, четвърти, пети, шести и т.н. класове, това вече са как да кажа неща, които са развитието на детето в образованието, но не говорим за някакъв нов старт. Трябва да имаме предвид, че Законът за семейните помощи за деца предоставя и месечни помощи на семействата с деца, които се полагат разбира се с подоходен тест и в този смисъл би трябвало да се погрижим за начина, по който да растат и тези месечни помощи. Между другото това, което споменах преди малко по отношение на параметрите за държавното обществено осигуряване се отнася и за базисните параметри, които касаят социалното подпомагане за деца, там ние също предлагаме един по-автоматизиран подход на разтваряне на обхвата и на подобряване размера на месечната помощ за деца.

Що се отнася до втората част на законопроекта, който касае еднократната помощ при раждане на дете също няма тук нашето съгласие. Ние не приемаме логиката на народните представители. Първо, България има нужда да се бори за първо дете вече, не за второ и трето.

Ние вече имаме проблем с първите деца. Да не говорим, че обвързката между Закона за семейните помощи, който се отнася за всички български граждани, а не за осигурените такива, за нас е меко казано нелогично, за да кажа дълбоко непрофесионална. Не може да искаш за социални помощи осигурителен стаж от хората. Но тъй като приемаме, че трябва да се работи в тази посока нека да споделя с вас нещо, което социалните партньори знаят, но за да знае и господин Попов, вече имаме съгласието на министър Петков, че социалните партньори е добре да седнем заедно в една целева работна група да прегледаме Закона за семейните помощи за деца и наистина да набележим, да отчетем начина, по който действат мерките, които в момента имаме в законодателството в това число цялото социално подпомагане и да набележим такива мерки, които наистина да бъдат ефективни и ефикасни и най-вече ресурсно обвързани. Няма спор, че повечко би трябвало да се предвиждат средства в перспективата на бюджетите, които ни предстоят за подобни мерки особено по отношение на семействата с деца и издръжката на тези деца. Но за жалост този законопроект не среща нашата подкрепа. Призивът ни е наистина и народните представители да дадат своя принос в работата по ново законодателство, нови мерки, нови политики, обвързани, комплексни и ефикасни.

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря госпожо Гонева.

Господин Манолов от КТ „Подкрепа“, заповядайте!

ДИМИТЪР МАНОЛОВ: Благодаря Ви, госпожо председател.

Големият дефект на повечето законопроекти, които внася опозицията е именно в това, че те няма как да са докрай ресурсно обвързани и да са вплетени в рамките на някаква по-голяма управленска

философия обаче, ако погледнем този закон, който е внесен, разбира се, че в него има много логика и разбира се, че зад тези семейства, които имат ученици между първи и четвърти клас, докато се понаместят ударът не е никак малък. В този смисъл ние виждаме логика в предложението на вносителите на този законопроект и го поддържаме.

Що се касае втората част от предложението, рискувайки да повтора аргументи и на колежката Асия Гонева, разбира се, че не е нормално да се въвежда взаимнообвързаност между изискване за социално осигуряване през някакъв период и този тип помощи.

Горе долу ми се струва, че мога да си представя каква ще е съдбата на този законопроект, но темата е важна и в контекста пак на казаното от Асия ангажиментът, поет от министър Петков, като че ли, не като че ли, а със сигурност могат да се намерят решения обвързани в някаква друга философия, защото наистина точно по тези две теми ние сме доста назад и трябва да намерим и къде е разумната, как да кажа обществено поносима граница тъй като нашето общество е едно доста странно общество. Ние много вдигаме шум за някакви неща и в следващия момент за пет лева намразваме някого страшно. Тоест трябва да намерим къде е тази граница и разбира се всички, които участваме да си поемем отговорността в рамките на този процес, но сигурно е, че трябва да се търси решение.

За да обобщим отново, с първата част сме съгласни, но втората този тип обвързка с осигурителен принос и размер на еднократното плащане при раждане на дете тя отсъства тази връзка. Може да нахраним недоброжелатели, ако им дадем да започнат да смятат и да казват, че за две години лицето е платило толкова, а очаква да получи толкова, а осигурителните рискове са осем или девет и ще стане един глупав дебат,

от който обществото няма полза. Трябва да се мисли по тази тема, но по друг ред.

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря Ви.

Господин Желязков от АИКБ!

ИВЕЛИН ЖЕЛЯЗКОВ: Благодаря госпожо председател, тъй като и по този законопроект имаме внесено писмено становище нямам намерение да се разпростирам. Може би ще прозвучи изненадващо за някои от участващите тук, но ние бихме подкрепили далеч по-драматични, по-сериозни като финансов ресурс необходим решения. И именно тук е проблемът на този законопроект. Той предлага едно частично, временно и откъслечно решение и то не по най-добрия начин. Ние искаме да видим пакет, комплекс от мерки, защото вижте крайната цел на законопроекти като този са двата основни съвременни проблема на България, демографската катастрофа и хората за работа. Следователно ние искаме да видим един наистина комплекс, който да отива дори по-далеч. По-далеч и като мерки, по-далеч и като пари. Защо да не се говори за стипендии, за жилища, за засилване бюджета на Агенцията за социално подпомагане, която да върши далеч в по-голям обем подобни дейности. Дайте ни по-цялостно решение и то същата бележка, която и по предния законопроект, в бюджетния цикъл и обвързаност със средносрочната бюджетна прогноза.

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря Ви.

Господин Бранков, заповядайте!

ДИМИТЪР БРАНКОВ: Благодаря госпожо председател, ние също сме представили, както и по предишния законопроект и по предходната точка писмени становища.

Стопанска камара подкрепя необходимостта от инициране на един широк обществен и експертен дебат за добре прицелени и фокусирани мерки. Колегата преди мен господин Желязков употреби не случайно терминът „демографска катастрофа“ и това не е само въпрос на теоретизиране, тъй като обикновено за криза говорим, когато има едно временно явление, което след това прераства в някакъв подем и т.н. очевидно тридесет години ние нямаме такава ситуация. Над 22 % намаляване на числеността на населението, комбинирана с над 33 % намаляване на работните места, очевидно изискват един комплексен подход, очевидно изискват извеждане на дебата от популизма, от междупартийните различия и един дебат, както и колегата преди мен спомена върху един по-широк пакет, по който да имаме консенсус и като социални партньори и политическите партии без значение дали са в Парламента или извън Парламента.

В същото време бележките, които имаме, предложеният подход заслужава дебат според нас, включително опитът, който се прави за насърчаване на отговорно родителство. Дали това ще стане през осигурителния принос или по някакъв друг начин е въпрос на един по-детайлен дебат, но такава гледна точка в един по-широк дебат, в един по-широк комплекс, контекст от мерки вероятно заслужава да бъде приложен.

В същото време и в предишното становище по предишния законопроект, ние там конкретно сме набелязали компенсирани намаления в разходите. Искам да ви уверя, отново позовавайки се на

наши позиции, но става дума и за конкретни проучвания и на широко фискално пространство за компенсаторни мерки и намаляване на разходи. Неефективни публични разходи и неефикасни публични разходи и това е един от големите проблеми, които имаме години наред. Отбелязали сме между другото и в становището по анализа свързан с Националната програма за развитие 20-30, има какво там да се желае и по отношение на ефективността на публичните разходи. Ефикасност и ефективност. Така че един комплекс от мерки, който да бъде обвързан не просто и само с тригодишната средносрочна бюджетна прогноза, но и с дългосрочното бюджетно планиране, фазиран във времето така че да имаме поносимост на бюджета.

И в становището сме отбелязали този подход заслужава адмирации, но той не дава достатъчно за нас основание да бъде подкрепен законопроекта. Отново както и преди нас беше отбелязано представяме си, че това трябва да стане в един по-широк контекст на добре обмислени и реализирани като оценка на въздействие и добре прицелени мерки, естествено проучвайки опита, който имат другите държави в сходна на нас ситуация.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря.

Господин Тодоров, заповядайте!

ВАСИЛ ТОДОРОВ: Благодаря госпожо председател, ние също сме представили писмено становище от страна на Българската търговско-промишлена палата, ще се въздържим от подкрепа на предложения законопроект. Вече беше аргументирано от страна на колегите, които се изказаха липсата на комплексен подход по отношение на решаването на проблемите така, както бяха описани от вносителя, тъй като там не може

да има спор относно това, че те съществуват и тяхното голямо негативно значение върху нашето общество и върху икономическата среда.

Може би само това искам да посоча, че не е само проблемът в това да добавим подпомагането от втори до четвърти клас, тъй като, ако погледнем статистиката, отпадналите от образователната система поне по данни на НСИ от 2017-2018-та през тази учебна година са много повече като бройка в класовете от осми до дванадесети спрямо тези от първи до четвърти и евентуално тук може да възникне аргумента за неравноправно третиране по отношение на останалите ученици, тъй като независимо от възрастта или в кой клас са всеки един от тях има съответните нужди и разходи, от които се нуждае.

Благодаря Ви.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря.

Госпожо Георгиева, заповядайте!

РУМЯНА ГЕОРГИЕВА: Благодаря госпожо председател, както вече колегите изразиха ние също имаме писмено становище и то не се различава в основната си част на вече изразените позиции и за нас едно от предложенията са, че еднократната помощ при раждане не се обвързва с размера на доходите и всяка майка има право на еднократна помощ при раждане на живо дете независимо от доходите на семейството, както и няма връзка с осигурителното законодателство нещо, което вече колегите споделиха. В тази връзка ние няма как да подкрепим едно такова предложение.

Относно разширяване на целевата група и въвеждането на този вид помощ на децата, които започват училище от втори до четвърти клас току що беше споделено и от колегите от БТПП, ние също виждаме това предложение създаване на едно неравностойно положение между

учащите се до дванадесети клас, да не говорим, че чисто законово за нас средното образование е задължително и не виждаме никакъв мотив защо точно до четвърти клас при положение, че има законодателно изискване за определена възрастова група за завършване на образование.

За съжаление и двата законопроекта, които ни бяха представени говорим за осъвременяване най-общо на старите пенсии и това, което е един много важен дебат, и създаване на едно достойно живеене на пенсионерите, както и това, което е свързано с демографската криза, което ни беше предложено са твърде частични, които едва ли биха довели до нужния резултат и напълно споделям това, което вече колегите изразиха, че това са сериозни теми, които трябва да се обсъдят, и за да могат да бъдат подкрепени от нас трябва да се предложат едни мерки, които до водят до една добра визия. Твърде частични са за да могат да бъдат подкрепени, за да не кажа, че понякога някои се сблъскваха и с действащо законодателство некоректно отразено.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря.

Господин Гълъбов, заповядайте!

ГЪЛЪБИН ГЪЛЪБОВ: Съюзът за стопанска инициатива разбира се, че споделя аргументите на вносителите на законопроекта. Ние обаче също споделяме това, което казаха и колегите преди нас. Готови сме в един по-завършен вариант, по-мащабен ако мога така да кажа на предложения, но в рамките на годишния цикъл за актуализиране на бюджета и за законодателни промени по всички закони, които касаят данъчната система на страната. Така, че сме готови на един дебат в следващите месеци, който да бъде представен заедно с анализ на въздействието от страна на Министерството на финансите.

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря.

Господин Петков, заповядайте да представите позицията на МТСП, както знаем на комисия Министерството на финансите не са подкрепили предложните промени.

БИСЕР ПЕТКОВ: Благодаря Ви, госпожо председател, уважаеми членове на Националния съвет, уважаеми господин Попов, уважаеми колеги.

Без да се повтарям с преждеговорившите само ще подчертая, че Министерството на труда и социалната политика е представило писмено становище до Комисията по труда, социална и демографска политика по разглеждания законопроект. Ние считаме, че изхождайки от това, че семейните помощи по Закона за семейните помощи за деца се предоставят на всички български граждани, които отговаря на определени условия, свързани за някои от помощите доходен критерий, а за някои без доходен критерий, тъй като единадесет са общо помощите регламентирани в този закон. Ако се възприеме предложението изплащането на по-висок размер на еднократна помощ при раждане на второ и трето дете да бъде обвързано с условията за 24 месеца осигуряване, вероятно става дума за осигуряване – здравно и социално, считаме, че ще влезем в хипотезата на пряка дискриминация по отношение както на децата, така и на родителите, които се подпомагат с еднократна помощ при раждане на деца.

По отношение на второто предложение касаещо еднократната помощ при започване на училище и всъщност разширяване на предоставянето и с учениците, които тръгват втори, трети и четвърти клас, отбелязваме, че тази помощ, която е за първокласниците е свързана с необходимостта от подкрепа на семейството за първи път за поемане на

допълнителни разходи свързани с посещаване на тяхното дете на училище за това тя е замислена и се изплаща при започване на училите, тоест в началото на един нов етап от израстването на техните деца и считаме, че аргументирането на това да се плащат тези помощи в началото на втори, трети и четвърти клас не съответства на изложените мотиви, а именно да се намали отпадането на децата от училище защото данните както беше посочено в някои от изказванията показват, че най-голям е делът на отпадането на децата в прогимназиалния и гимназиалния курс. Така, че с тези аргументи МТСП не подкрепя законопроекта.

Благодаря.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, господин Петков.

Господин Попов, имате ли някакви коментари?

ФИЛИП ПОПОВ: Съвсем накратко, благодаря. Въпреки липсата на подкрепа аз се надявам, че поне сме успели да провокираме Вашето внимание и да го фокусираме, да го насочим към тези изключително важни политически и социални въпроси – демографската криза и катастрофа на места, ужасяващата бедност и социалното изключване. Това са въпроси, които касаят мисля в близко и средносрочен план, ако не се вземат сега някакви конкретни мерки за тяхното разрешаване в крайна сметка те застрашават и националната сигурност на Република България, за която мисля, че всички следва да работим заедно.

Благодаря Ви.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря Ви.

Заповядайте, госпожо Гонева!

АСИЯ ГОНЕВА: Искане ми се все пак да привлече вниманието на социалните партньори, термина „демографска катастрофа“ влезе много в

употреба, но ми се иска все пак да държим сметка за това, че става дума дори не за прогнози, а за допускания какво ще се случи в 2050-та или в 2030 година дори, така че ... Това, което се е случило не е проблем само и единствено на раждаемостта и понеже мотивите, които бяха изложени от господин Петков, те служат за много други неща, но там много ясно се говори за бедност и за стратификация на обществото – там акцентът трябва да бъде на нас с вас и на правителството върху доходите, и работещите бедни са наша грижа, и доходите са наша грижа, за да могат хората да останат тук, а не да отиват на запад да работят, така че това искам само да привлека вниманието на колегите и все пак и ние да не даваме принос в тези катастрофични сценарии, защото става дума за допускания и, дай Боже, да не се сбъднат.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Благодаря, госпожо Гонева.

Господин Велев, заповядайте!

ВАСИЛ ВЕЛЕВ: Госпожо Гонева, не става дума за никакви допускания – това е факт в следващите двадесет години, каквото и да правим ние ще губим всяка година 45 хиляди души на пазара на труда, вижте от статистиката тази гъба, която е демографската структура, поради простата причина, че преди двадесет години са се родили с 45 хиляди по-малко отколкото тези, които са от 20 до 40 и нагоре. Всяка година 45 хиляди минус, това ако не е катастрофа – какво е?

АСИЯ ГОНЕВА: Съгласна съм.

ВАСИЛ ВЕЛЕВ: И това не може да се промени вече. Следващите двадесет години е така, тоест ние сега мислим за след двадесет години.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Господин Попов, заповядайте!

ФИЛИП ПОПОВ: Понеже говорим за прогнози нещата вижте елате във Видинска област, аз съм оттам народен представител, за миналата година са се родили около 60 деца, а са починали над 450 човека. Смятайте в процентите каква е разликата. Това, което ще се случи след двадесет години в останалата част на България то вече се случва в Северозападна България в частност и във Видин. Там е станало просто един резерват буквално.

Благодаря Ви.

МАРИЯНА НИКОЛОВА: Уважаеми членове на НСТС, закривам днешното заседание.

(Заседанието завърши в 15,45 часа.)

СТЕНОГРАФИ:

Албена Христова

Петя Георгиева